

OPONENTSKÝ POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

PHDR. KATARÍNY MINAROVİČOVEJ, PHD.

NATÉMU:

„SOCIÁLNA PRÁCA S RODINAMI DETÍ S NARIADENOU ÚSTAVNOU STAROSTLIVOSŤOU“

Aktuálnosť zvolenej témy habilitačnej práce

Autorka predkladanej habilitačnej práce PhDr. Katarína Minarovičová, PhD. sa zaoberá stále aktuálnou témou stojacou v centre pozornosti nielen sociálnej práce. Ponúka poznatky z oblasti problematiky sociálnej práce s deťmi s nariadenou ústavnou starostlivosťou. Autorka sa predmetnej problematike dlhodobo a systematicky venuje a okrem poznatkov, ktoré čerpá z prevažne domácej, menej zo zahraničnej odbornej spisby, vychádza z vlastných praktických skúseností z pozície bývalej sociálnej pracovníčky a terénnej sociálnej pracovníčky v akreditovanom subjekte Úsmev ako dar. Táto skutočnosť určite prispieva k prehlbovaniu poznatkov týkajúcich sa sociálnej práce s deťmi s nariadenou ústavnou starostlivosťou, ktorá je predmetom multidisciplinárnej starostlivosti. Na základe posúdenia Protokolu o kontrole originality môžem konštatovať, že predkladaná habilitačná práca nevykazuje známky plagiátu ani výraznejší prekryv v rámci prác s nadprahovou hodnotou podobnosti.

Splnenie sledovaného cieľa habilitačnej práce

Cieľom výskumnej časti predkladanej habilitačnej práce je „zistiť, ktoré faktory ovplyvnili obnovu funkcií a vzťahov v rodine“. Absentuje mi však jasne vymedzený hlavný cieľ habilitačnej práce, ktorý nenachádzam nikde v úvode práce a ktorý by korešpondoval s názvom habilitačnej práce. Autorka v závere úvodu síce konštatuje: „Verím, že prezentovaním výsledkov vlastnej práce bude môcť prispieť k ďalšiemu porozumeniu sociálnej práce s rodinami detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou“, avšak hlavný cieľ habilitačnej práce by mal niesť podobu jednoznačného, komplexného vyjadrenia, zahŕňajúceho dominujúce aspekty predmetnej problematiky v ich vzájomných súvislostiach, ako aj metodologicky prijateľného tak, aby umožnil vlastnou vedecko-výskumnou činnosťou

jeho naplnenie. Ak považujeme za hlavný cieľ predkladanej habilitačnej práce vyššie uvedený výskumný cieľ práce, konštatujem jeho naplnenie prostredníctvom jednotlivých častí habilitačnej práce, čo je možné považovať za jej pozitívum.

Štruktúra práce a metódy spracovania habilitačnej práce

Práca pozostáva zo štyroch kapitol, 3 nosné sú venované výskumnej časti. V rámci prvej kapitoly sa autorka venuje vybraným oblastiam z predmetnej problematiky. V kontexte nasledujúcich kapitol by som však uvítala podrobnú teoretickú analýzu faktorov, ktoré môžu mať vplyv na obnovu funkcií a vzťahov v rodine, v domácom aj medzinárodnom prostredí. Záver teoretických východísk autorka venuje krízam rodín pri riešení problémov, avšak túto dôležitú tému nevnímam ako proporčne vyváženú tému postačujúcu pre vstup do výskumnej časti habilitačnej práce.

Z metodologického hľadiska autorka zvolila kvalitatívny dizajn výskumu, pričom analýzu a interpretáciu dát spracovala na základe princípov zakotvenej teórie. Vzhľadom k stanovenému cieľu a porozumeniu súvislostiam procesu práce s rodinami považujem výber tejto metódy za výborný. Pozitívne hodnotím tento fakt aj vzhľadom k náročnosti analýzy údajov, ich konceptualizácii a interpretácii.

Teoretický koncept skúmaného javu, centrálnu kategóriu a vzájomné súvislosti jednotlivých významových kategórií tak, ako ich autorka identifikovala a pomenovala, ilustruje názorne na obrázku 1 na s. 40. Ten považujem za najdôležitejší výstup výskumnej časti habilitačnej práce. Ako centrálnu kategóriu v rámci selektívneho kódovania autorka označila stretnutia rodinného kruhu. Tie predstavujú ústredný jav, okolo ktorej autorka integrovala všetky významové kategórie, ku ktorým v rámci analýzy údajov autorka dospela. Nie sú mi potom jasné tri významové kategórie, ktorým sa autorka podrobne venuje v rámci diskusie. V tomto prípade totiž ide o čiastkové ciele, ktoré si autorka v úvode výskumnej časti zadefinovala a na ktoré odpovedá v rámci diskusie. Z metodologického hľadiska však nejde o významové kategórie – tie autorka prehľadne znázorňuje na uvedenom obrázku 1 a precízne interpretuje na ďalších stranách.

Aj napriek vyššie uvedeným metodologickým nedostatkom konštatujem že autorka dospela k veľmi zaujímavým a podnetným záverom, ktoré môžu byť inšpiratívne nielen pre sociálnych pracovníkov a pracovníčky pracujúcimi s rodinami detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou, ale aj pre samotné rodiny v procese hľadania pozitív svojho rodinného systému na ceste ku zmene.

Výsledky habilitačnej práce

Na základe preštudovania predložených publikačných výstupov, ako aj posúdenia ich kompatibility v podobe predkladanej habilitačnej práce konštatujem, že autorka svojimi závermi prispela k obohateniu teoreticko-empirických reflexií danej oblasti vedeckého bádania. Výsledky habilitačnej práce môžem označiť za prínosné a využiteľné v rámci sociálnej práce ako vedy, profesie i študijného odboru. Prezentované výsledky a odporúčania predstavujú výrazný vklad do vedeckej rozpravy k téme sociálna práca s rodinami detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou, a to nielen vo vzťahu k posudzovanému textu, ale aj celej vedecko-výskumnej a pedagogickej dráhe autorky.

Celkovo konštatujem, že autorka preukázala orientáciu v danej téme, pričom z textu je evidentné, že autorka sa zaoberá predmetnou problematikou dlhšiu dobu. V práci sú mnohé veľmi zaujímavé a hodnotné myšlienky, ktoré podnecujú k ďalším úvahám a majú potenciál byť relevantnými východiskami pri ďalšom rozpracovaní témy.

Otázky na autorku habilitačnej práce

1. Prosím autorku o bližšiu konkretizáciu, akým spôsobom realizovala otvorené kódovanie a ktoré pojmy a triedu pojmov (kategórie) vo výrokoch participantiek a participantov identifikovala a následne zoskupila do kategórií v rámci otvoreného kódovania.
2. Nie je mi jasné, v akom časovom horizonte autorka daný výskum realizovala a tiež miesto realizácie výskumu, preto ju prosím o doplnenie týchto údajov.
3. Hlavným cieľom zakotvenej teórie je okrem návrhu a vývoja novej teórie sociálneho správania z dát pomocou analytických kategórií aj skúmanie správania a sociálnych rolí pre porozumenie toho, ako ľudia interpretujú svoje prostredie a reagujú naň. Prosím autorku, aby sa v kontexte svojho výskumu pokúsila vytvoriť paradigmatický model axiálneho kódovania podľa Straussa a Corbinovej (1999) v štruktúre príčinné podmienky – centrálny jav – kontext – intervenujúce podmienky – stratégie správania a interakcií – následky.
4. Opierajúc sa o domáce a zahraničné výskumy a poznatky týkajúce sa témy habilitačnej práce, pokúste sa vymedziť a konkretizovať najdôležitejšie atribúty spolupráce sociálnych pracovníkov a pracovníčok s rodinami detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou.
5. V kontexte možnej prežitej traumy u dieťaťa, ktoré nevyrastá vo svojej vlastnej rodine, sa môžeme stretnúť s inými vzorcami správania v porovnaní s deťmi vyrastajúcimi vo svojej rodine. Akými informáciami by podľa Vášho názoru mali

disponovať odborníci pracujúci s deťmi, ktoré boli z rôznych dôvodov vyňaté z ich prirodzeného prostredia?

6. Vo Vašej habilitačnej práci sa venujete aj téme profesionálne náhradné rodiny. Konštatujete, že výkon profesionálneho náhradného rodičovstva považujete za nedostatočne odborne zabezpečený. Aké zmeny navrhujete?

Záverečné hodnotenie

Predkladanú habilitačnú prácu na tému „Sociálna práca s rodinami detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou“ autorky PhDr. Kataríny Minarovičovej, PhD. aj napriek viacerým metodologickým nedostatkom **odporúčam** na obhajobu a po jej priebehu a úspešnej obhajobe **odporúčam** udeliť vedecko-pedagogický titul docent v odbore habilitačného a inauguračného konania sociálna práca.

V Jasení 15. mája 2025

doc. PhDr. Michaela Šavrnichová, PhD.
oponentka

